

Opinie OPINIE Draai aftopping tonplussers terug vanwege grensarbeiders

-
- Anouk Bollen-Vandenboorn en Elianne Janssen
- Week 21 21 mei 2015

aftopping van de pensioenopbouw boven een ton moet worden teruggedraaid, waardoor de omkeerregel ook blijft gelden, vinden Anouk Bollen-Vandenboorn en Elianne Janssen. Zo wordt voorkomen dat grensarbeiders dubbele of zelfs helemaal geen belasting betalen over hun pensioen.

Om de opbouw van pensioen te stimuleren, heeft de overheid ongeveer honderd jaar geleden de zogeheten ‘omkeerregel’ in het leven geroepen. Deze regel leidt ertoe dat over de ingelegde premies voor een later pensioen nu geen belasting hoeft te worden betaald, maar dat dat pas gebeurt over de uitgekeerde pensioenen in de toekomst. Ook is geen belasting verschuldigd over de aangroei van het pensioenvermogen.

Dit systeem wordt ook veruit het meest gehanteerd in de lidstaten van de Europese Unie. Sterker nog, het Europese Parlement heeft zelfs in het verleden alle EU-landen aangespoord om dit systeem van belastingheffing ten aanzien van pensioengelden te hanteren. Zij zag dit namelijk als een essentiële stap voor een interne markt die vrij is van fiscale belemmeringen voor opbouw, beheer en uitkering van pensioenen. Dit is nodig voor de uniformiteit, het verminderen van fiscaal ongewenst gedrag en het

voorkomen van dubbele belasting binnen de EU.

Het is zeer opmerkelijk dat Nederland per 1 januari 2015 gedeeltelijk gebroken heeft met dit principe, door de introductie van de aftoppingsgrens van € 100.000 en het niet toepassen van de omkeerregel voor pensioenopbouw boven dit bedrag. Nederland druist hiermee in tegen de doelstellingen van de EU en brengt zichzelf in een weinig comfortabele positie.

Om aan te tonen hoe aftopping in combinatie met deelname aan een nettopensioenregeling tot knelpunten in grensoverschrijdend verband kan leiden, geven we twee voorbeelden.

Voorbeeld 1

Een grensarbeider woont in België, werkt het hele jaar in Nederland en neemt deel aan een Nederlandse nettopensioenregeling voor pensioenopbouw boven € 100.000. In dit geval mag en zal Nederland, op basis van het belastingverdrag tussen Nederland en België, belasting heffen over het loon van de grensarbeider, inclusief de ingelegde premies voor de nettopensioenregeling. De omkeerregel is immers niet van toepassing op het nettopensioen.

In het belastingverdrag is verder bepaald dat België in beginsel mag heffen over de pensioenuitkeringen. Aangezien uitkeringen uit een nettopensioenregeling als pensioen worden gekwalificeerd, worden de uitkeringen uit het nettopensioen in België belast. Dit resulteert in een ongewenste dubbele belastingheffing. De grensarbeider zal aan de Belgische belastingautoriteiten moeten uitleggen dat zijn pensioenuitkeringen voor een deel netto zijn en om die reden niet opnieuw belast mogen worden.

Daarnaast geldt voor nettopensioen in Nederland een specifieke vrijstelling voor de vermogensrendementsheffing in box 3 van de inkomstenbelasting. Maar de grensarbeider kan deze vrijstelling feitelijk niet effectueren. De Nederlandse wetgeving bepaalt namelijk dat pensioenaanspraken van buitenlandse belastingplichtigen niet tot de heffingsgrondslag van box 3 behoren.

Voorbeeld 2

Een grensarbeider woont in Nederland, werkt het hele jaar in België voor een Nederlandse werkgever en neemt deel aan een Nederlandse nettopensioenregeling voor pensioenopbouw boven € 100.000. In dit geval kan dubbele non-heffing ontstaan. Op basis van het belastingverdrag tussen Nederland en België mag België belasting heffen over de ingelegde premies.

Aangezien België de omkeerregel hanteert over het gehele pensioengevende inkomen, krijgt de grensarbeider in België naar verwachting vrijstelling voor de ingelegde premies. Nederland mag in beginsel op basis van het belastingverdrag heffen over de uitkeringen uit de nettopensioenregeling. Aangezien sprake is van een nettopensioenregeling zal Nederland niet heffen over de uitkeringen.

Ook in dit geval geldt overigens dat de grensarbeider de box 3-vrijstelling van de nettopensioenregeling feitelijk niet kan effectueren.

Bovenstaande problematiek wordt alleen maar groter wanneer de aftoppingsgrens naar beneden wordt bijgesteld en daardoor een nog grotere groep gepensioneerd met deze belastingproblematiek geconfronteerd wordt. Deze problemen doen zich niet voor wanneer de aftoppingsregel wordt teruggedraaid en over het gehele pensioengevend inkomen pensioen mag worden opgebouwd met toepassing van de omkeerregel.

Als alternatief voor het teruggedraaien van de aftoppingsmaatregel zou, zoals wij eerder hebben bepleit, gekozen kunnen worden voor een systeem van inkomensafhankelijke pensioenopbouw waarmee de omkeerregel volledig van toepassing is.

Anouk Bollen-Vandenboorn is universitair hoofddocent bij het Maastricht Centre for Taxation.

Elianne Janssen is promovendus bij het Maastricht Centre for Taxation en is pensioenfiscalist bij PwC.